

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 34Csp/14/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123200597
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Uhrinovský, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2023:8123200597.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom JUDr. Petrom Uhrinovským, PhD. v právnej veci žalobcu A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. E. X, XXX XX E., zast. JUDr. Igor Šafranko, Advokátska kancelária, so sídlom ul. Sovietskych hrdinov č., 163/66089 01 Svidník, proti žalovanému PROFI CREDIT Slovakia, s. r. o., IČO: 35 792 752, so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, zast. Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, o primerané finančné zadost'učinenie, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 50 EUR, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietá.

III. Žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 23.1.2023 domáhal voči žalovanému zaplata sumy 1.420,28 EUR a nahradenia trov konania.

1.1. Žalobca podanú žalobu odôvodnil tým, že rozsudkom Okresného súdu Prešov č. k. 13C/315/2015 zo dňa 24. septembra 2021 v spojení s Opravným uznesením Okresného súdu Prešov č. k. 13C/315/2015 zo dňa 17. januára 2022 (ďalej aj ako „Rozsudok 13C/315/2015“) súd určil, že zmluvná podmienka uvedená v bode 8.1 zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 26.2.2009 (ďalej aj ako „Zmluva“) je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Zároveň súd zaviazal žalovaného k povinnosti zaplatiť žalobcovi sumu 820,28 EUR spolu s príslušenstvom titulom vydania bezdôvodného obohatenia. Keďže žalobca ako spotrebiteľ úspešne uplatnil porušenie svojho práva na súde, tak mu vznikol nárok na finančné zadost'učinenie titulom § 3 ods. 5 Zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej aj ako „Zákon o ochrane spotrebiteľa“), ktorý si uplatnil vo výške 1.420,28 EUR.

1.2. Výšku uplatneného nároku odôvodnil tým, že žalovaný v Zmluve použil neprijateľnú zmluvnú podmienku, za ktorú si uplatňujem 600 EUR, a že sa žalovaný na úkor žalobcu bezdôvodne obohatil o sumu 820,28 EUR (600 + 820,28 = 1.420,28).

2. Žalovaný sa k žalobe vyjadril podaním doručeným súdu dňa 27.1.2023 (ďalej aj ako „vyjadrenie k žalobe“), pričom uviedol, že popiera uplatňovaný nárok ako nedôvodný.

2.1. Žalovaný vzniesol námietku premlčania, keďže pre uplatnenie nároku na primerané zadosťučinenie nie je nutné, aby mu predchádzalo iné súdne konanie alebo spor (NS SR sp. zn. 6Cdo/127/2017), a tak s prihliadnutím na všetky okolnosti vyplývajúce z tvrdení žalobcu si tento mohol tvrdený nárok uplatniť bezpochyby už pri podaní žaloby v konaní vedenom pod sp. zn. 13C/315/2015. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka „Pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plyní odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.“ Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu SR (napríklad 4 Cdo 146/2008 zo dňa 31. 07. 2008) „Pre všeobecnú premlčaciu dobu platí, že začína plynúť odo dňa, keď sa právo mohlo – objektívne posudzované – vykonať po prvý raz. Týmto dňom je zásadne deň, keď právo bolo možné dôvodne vykonať podaním návrhu (žaloby) na súde alebo u rozhodcovského orgánu, t.j. keď sa právo stalo nárokom (actio nata). Nie je rozhodné, z akého dôvodu – či subjektívneho alebo objektívneho – tak veriteľ neurobil (napr. že mu vo vykonaní práva bránila určitá prekážka ako choroba).“

2.2. Žalovaný namietol neprimeranosť výšky žalovaného nároku. Žalobca v konaní nepreukázal žiadne skutočnosti, ktorými by oprávnenosť požiadavky na zaplatenie sumy 1.420,28 EUR preukázal. Zo žaloby nie je zrejmé, z akých skutkových dôvodov žalobca dospel k mienke o nároku 600 EUR za „neprijateľnú podmienku“ a sumy 820,28 EUR za výrok o obohatení.

3. Žalobca vo svojom vyjadrení dourčenom súdu dňa 14.2.2023 (ďalej aj ako „replika“) uviedol, že právoplatný Rozsudok 13C/315/2015 jasne deklaruje, že v právnom vzťahu založenom Zmluvou došlo k porušeniu noriem spotrebiteľského práva. Žalobca teda na súde úspešne uplatnil porušenie jeho práva, ako aj povinnosti žalovaného ustanovenej Zákomom o ochrane spotrebiteľa resp. osobitnými predpismi, čím naplnil hypotézu právnej normy uvedenej v § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa.

3.1. Za nesprávnu považuje žalobca aj vznesenú námietku premlčania voči nároku na priznanie PFZ z dôvodu, že od podania žaloby v základnom konaní uplynuli tri roky. Nárok na priznanie PFZ je v zmysle § 3 ods. 5 posledná veta Zákona o ochrane spotrebiteľa spätý s úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom alebo osobitnými predpismi v podobe právoplatného rozhodnutia súdu. Preto až moment „úspešného uplatnenia“ je conditio sine qua non pre súdne uplatnenie tohto nároku.

3.2. Vzhľadom na charakter a stupeň porušenia práv a povinností daných spotrebiteľskými právnymi normami považuje uplatnenú výšku primeraného finančného zadosťučinenia za adekvátnu. Ním uplatnená výška zodpovedá svojmu účelu, pretože je potrebné toto finančné zadosťučinenie nevnímať ako kompenzáciu, ale ako poskytnutú satisfakciu. Rovnako je potrebné podotknúť, že prípadné sankcie vyplývajúce z opatrení dohľadných orgánov by boli neporovnateľne prísnejšie. Uvedené finančné zadosťučinenie má tiež odradiť žalovaného, ale aj iných dodávateľov, od porušovania práv spotrebiteľov.

4. Žalovanému bola replika doručená dňa 20.2.2023, avšak právo na dupliku nevyužil.

5. V zmysle § 177 ods. 1 v spojení s § 297 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších právnych predpisov (ďalej aj ako „CSP“) súd na prejednanie tohto sporu nariadil pojednávanie, ktoré sa konalo dňa 5.6.2023 (ďalej aj ako „Pojednávanie“).

6. Z písomných vyjadrení strán sporu, Pojednávaní a vykonaného dokazovania listinnými dôkazmi, ktoré sú súčasťou súdneho spisu, súd zistil nižšie uvedený skutkový stav.

6.1. Z pripojeného spisu tunajšieho súdu vedeného pod spisovou značkou 13C/315/2015 súd zistil, že Rozsudkom 13C/315/2015, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 28.1.2022, súd rozhodol: (-) Určuje, že zmluvná podmienka uvedená v bode 8.1 zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 26.2.2009, v znení: „Predmetom tejto Dohody o poskytnutí služby je záväzok Veriteľa poskytnúť Dižníkovi na jeho žiadosť a po splnení nižšie uvedených podmienok službu spočívajúcu v možnosti odkladu maximálne troch akýchkoľvek splátok úveru resp. revolvingu poskytnutého na základe Žiadosti/ Zmluvy, uzavretej medzi Veriteľom a Dižníkom (ďalej ako „úver/revolving“) a záväzok Dižníka zaplatiť Veriteľovi odplatu a) za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splatnosti splátok úveru vo výške 92,01 EUR a b) za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splatnosti splátok revolvingu vo výške 50,19 EUR v prípade ak bude Dižníkovi revolving poskytnutý. Odplatu je veriteľ oprávnený na základe vlastného uváženia jednostranne znížiť, k čomu Dižník udeľuje Veriteľovi svoj

súhlas. Veriteľ je povinný písomne oznámiť Dlžníkovi stanovenú zníženú výšku odplaty, pričom písomné oznámenie bude tvoriť prílohu tejto Dohody o poskytnutí služby.", je neprijateľná. (-) Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 820,28 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 515 % ročne z tejto sumy od 29.8.2015 do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. (-) Žalobca má nárok voči žalovanému na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o ktorých výške rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

7. Na vyššie zistený a opísaný skutkový stav súd aplikoval tieto právne normy a zmluvné dojednania strán sporu platné a účinné k dňu vyhlásenia tohto rozsudku, ak ďalej nie je uvedené inak (zistil nižšie uvedený právny stav): (-) § 1 Zákona o ochrane spotrebiteľa, (-) § 2 Zákona o ochrane spotrebiteľa, (-) § 3 ods. 3 Zákona o ochrane spotrebiteľa, (-) § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa.

8. V zmysle zisteného skutkového a právneho stavu súd takto vec právne posúdil a rozhodol nižšie uvedeným spôsobom a na základe nižšie uvedených úvah.

9. Podľa § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

10. Z citovaného ustanovenia § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa vyplýva, že nárok na finančné zadosťučinenie vznikne, ak si spotrebiteľ úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej či už týmto zákonom alebo osobitným predpisom. Predmetný nárok vzniká voči tomu, kto za porušenie práva alebo povinnosti zodpovedá.

11. Jediným predpokladom, ktorého naplnenie sa v tomto prípade vyžaduje je, že spotrebiteľ, na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti (napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve).

12. Vo vzťahu k výške (resp. rozsahu) nároku na finančné zadosťučinenie zákon určuje len kritérium primeranosti a neustanovuje už žiadne iné kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zohľadniť.

13. K nároku na finančné zadosťučinenie, jeho výške a ostatným skutočnostiam vzťahujúcim sa k tomuto nároku súd poukazuje na nižšie uvedenú judikatúru.

13.1. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Hypotéza predmetnej právnej normy vyžaduje splnenie predpokladov, ktorými sú úspešne uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej Zákonom o ochrane spotrebiteľa alebo osobitnými predpismi a spôsobilosť takéhoto porušenia práva alebo povinnosti privodiť spotrebiteľovi ujmu. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, pretože stačí, ak tá ujma tu je. Bez právneho významu je, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy (rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 3Co/20/2017 zo dňa 04. mája 2017).

13.2. Aplikujúci režim zákona č. 250/2007 Z. z. je potom nutné použiť jeho § 3 ods. 5, podľa ktorého spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Citované ustanovenie

má plniť jednak funkciu satisfakčnú a jednak funkciu sankčnú. Jeho cieľom je predovšetkým odradiť dodávateľov od protiprávneho konania voči spotrebiteľom. Možno ho však chápať aj ako prostriedok na vyvolanie aktivity spotrebiteľov domáhať sa ochrany svojich práv proti dodávateľom v prípadoch, kedy dodávatelia ich práva hrubým spôsobom porušujú. Účelom finančného zadostučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ, na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/389/2015). Žiadnu inú podmienku, t. j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privedená konkrétna ujma, nevyžaduje. Zákonodarcia pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľom dôkaznú situáciu, keď na rozdiel od nároku na náhradu škody (bezdôvodného obohatenia), je dôkazné bremeno na strane spotrebiteľa oveľa ľahšie, lebo odpadá problematické preukazovanie či už výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti alebo majetkového prospechu druhej strany. Preukazovanie skutočnej výšky utrpenej ujmy by bolo spravidla nereálne. Pokiaľ ide o rozsah finančného zadostučinenia, neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadostučinenia zohľadniť. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadostučinenia. Bude preto vecou úvahy súdu, aby so zreteľom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu, stanovil rozsah finančného zadostučinenia (Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30. januára 2019).

13.3. Pre priznanie práva na zadostučinenie spotrebiteľa, ktorý úspešne uplatnil na súde porušenie práva alebo povinnosti v zmysle § 3 ods. 5 tretia veta Zákona o ochrane spotrebiteľa, je rozhodujúcim kritériom primeranosť požadovaného zadostučinenia; jeho konkrétnu výšku určuje súd úvahou so zreteľom na okolnosti každého jednotlivého prípadu (Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 30. júna 2022, sp. zn. 7 Cdo 92/2021).

14. Súd je toho názoru, že žalobca bol úspešný v základnom konaní (úspešne uplatnil porušenie práva alebo povinnosti, keď súd judikoval v prospech žalobcu konkrétny nárok z porušenia takéhoto práva alebo povinnosti) a z tohto dôvodu mu vznikol nárok na primerané finančné zadostučinenie.

15. Inštitútu finančného zadostučinenia má plniť jednak funkciu satisfakčnú a jednak funkciu sankčnú. Jeho cieľom je predovšetkým odradiť dodávateľov od protiprávneho konania voči spotrebiteľom. Účelom finančného zadostučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Zákon nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma, pričom postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde.

16. Na základe vyššie uvedeného dospel súd k záveru, že žalobný návrh žalobcu je čo sa týka nároku dôvodný. Žalovaný úspešným uplatnením nároku v pôvodnom konaní vedenom na tunajšom súde pod spisovou značkou 13C/315/2015, splnil zákonný predpoklad pre uplatnenie nároku na priznanie primeraného finančného zadostučinenia titulom § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa.

17. Súd žalovanému priznal sumu finančného zadostučinenia vo výške 50 EUR. Súd takto priznanú sumu považoval v celom rozsahu za primeranú, a to za stavu, že cieľom inštitútu finančného zadostučinenia je okrem iného mať reálny a efektívne odradzujúci účinok vo vzťahu k dodávateľovi od upustenia recidívy porušovania spotrebiteľských práv. Priznaná suma primeraného finančného zadostučinenia vo vzťahu k žalobcovi ako spotrebiteľovi nepredstavuje neopodstatnené a neprimerané obohacovanie sa, či duplicitné uplatňovanie nároku spotrebiteľa. Priznanú sumu finančného zadostučinenia pritom považuje súd aj za vyrovnanie ujmy žalobcovi ako spotrebiteľovi, ktorá je akousi satisfakciou za stav vyvolaný žalovaným. Zároveň priznaním primeraného finančného zadostučinenia došlo aj k naplneniu odradzujúcej funkcie žalovaného od porušovania práv spotrebiteľov. Súd pri určení výšky primeraného finančného zadostučinenia vychádzal aj z okolností tohto konkrétneho prípadu. Súd teda priznanú sumu považoval v celom rozsahu za dôvodnú a zaviazal žalovaného zaplatiť

žalobcovi primerané finančné zadosťučinenie v takejto výške a v prevyšujúcej časti žalobný návrh žalobcu zamietol.

18. K námietkam žalovaného vo vzťahu k uplatnenému nároku odkazuje súd na vyššie uvedené argumentáciu, pričom na doplnenie uvádza, že námietku premlčania nepovažoval súd za dôvodnú, keďže premlčacia doba v prípade uplatneného nároku titulom § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa začína plynúť odo dňa úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti voči tomu, kto za také porušenie zodpovedá, a teda odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, ktorým je judikované predmetné porušenie.

19. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP, a to v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí a podľa zásady úspechu v spore. Žalobca mal v spore plný úspech, a preto má vo vzťahu k žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktorý mu súd priznal, tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník postupom podľa § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti tohto rozsudku. Pri určení úspechu v spore súd vychádzal z osobitosti uplatneného nároku, a to nároku na primerané finančné zadosťučinenie, keď posúdenie jeho výšky spočívalo v úvahe súdu, pričom samotný uplatnený nárok bol dôvodný a opodstatnený. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania v takýchto prípadoch treba rozlíšiť, čo je základné a čo sprevádzajúce. Základné je teda rozhodnutie o nároku na primerané finančné zadosťučinenie a sprevádzajúce je rozhodnutie o jej výške (aplikovaný právny záver vyplýva aj z Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. III. ÚS 475/2018 zo 4. februára 2021).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov.

V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané a treba ho predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Exekúciu tohto rozsudku je možné vykonať podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.